

แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพลินธุ์
Guidelines for the Implementation of Safe Schools of Educational Institutions under
District Secondary Education

ปัญญชิตา สมบัติเพิ่ม

Phunchita Sombutphem

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

Email; Phunchita.s@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5981-9868>

Received 16/12/2022

Revised 22/12/2022

Accepted 22/12/2022

บทคัดย่อ

การศึกษาก่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของชุมชนสังคมประเทศชาติเพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาที่จะสามารถที่พัฒนามนุษย์ให้มีศักยภาพ คือคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่จะสะท้อนประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการจัมาตรฐานการศึกษาปลอดภัย แก่นักเรียนของสถานศึกษา (2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงาน สถานศึกษาปลอดภัย แก่นักเรียนของสถานศึกษา โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานการจัมาตรฐานการศึกษาปลอดภัย กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงาน สถานศึกษาปลอดภัย จำนวน 1 คน ครูที่รับผิดชอบงานสถานศึกษาปลอดภัย จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ประธานสภานักเรียน จำนวน 1 คน ของแต่ละสถานศึกษารวมสถานศึกษาละ 4 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพลินธุ์ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 55 โรงเรียน รวมจำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก 0.31-0.88 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัมาตรฐานการศึกษาแก่นักเรียนของสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการศึกษาความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพลินธุ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัมาตรฐานการศึกษาปลอดภัยแก่นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพลินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีแนวทางการดำเนินงาน 4 ข้อ 2) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมมีแนวทางการดำเนินงาน 7 ข้อ 3) ด้านการจัดบริการความปลอดภัยมีแนวทางการดำเนินงาน 3 ข้อ และ 4) ด้านสวัสดิศึกษามีแนวทางการดำเนินงาน 4 ข้อ

คำสำคัญ: แนวทาง; ความปลอดภัยใสถานศึกษา

[687]

Citation:

ปัญญชิตา สมบัติเพิ่ม. (2565). แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพลินธุ์. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2(6), 687-708
Sombutphem, P., (2022). Guidelines for the Implementation of Safe Schools of Educational Institutions under District Secondary Education. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 687-708; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2022.171>

Abstract

Education contributes to the development in all aspects of the community, society, and nation, therefore the management of education can develop human potential is the quality of education, which reflects the efficiency of educational institutions in managing education research this time intended for : (1) To study current and desirable conditions. The implementation of safety measures for students of the school. and (2) To study current Guidelines for the implementation of "safe schools" for students of the school. The research was divided into 2 phases, namely, Phase 1, to study the current and desirable conditions for the implementation of safety education institute measures. target group. The target group is the school director or deputy school director responsible for the event. Safe school, 1 person, 1 teacher responsible for safe school work, 1 person chairman of the Board of Basic Education, 1 student council president. Of each school including 4 students per school under the Office of Secondary Educational Service Area Kalasin in the academic year 2019, 55 theaters totaling 220 people. The instrument used for gathering the data was the rating-scale questionnaire which has a conformity Index between 0.80-1.00, discrimination 0.31–0.88, and reliability 0.86. Second: Study guidelines for the implementation of "safe schools" of educational institutions under the District Secondary Education Kalasin Office. The sample was 12. The instrument used for gathering the data was an interview questionnaire. 1 person chairman of the Board of Basic Education, 1 student council president. Research tools were interview forms, and statistics used in the research were Mean, Standard Deviation, and Percentage. The research findings were: (1) The results of school safety studied under District Secondary Education Kalasin Office of the school directors and teachers show that: overall the current conditions were at high, desirable conditions were at highest. (2) The results of the creation of guidelines for the implementation of safe schools of educational institutions for students of the school under District Secondary Education Kalasin Office 4 were: 1) Physical environment guidelines for the implementation of 4 items. 2) Social environment guidelines for the implementation of 7 items. 3) Security service arrangement guidelines for the implementation of 3 items. And 4) Welfare education guidelines for the implementation of 4 items.

Keywords: Approach; Safety School

บทนำ

การศึกษาก่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของชุมชนสังคมประเทศชาติเพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาที่จะสามารถที่พัฒนามนุษย์ให้มีศักยภาพ คือคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่จะสะท้อนประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษา ในอนาคตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้รับบริการจากการศึกษาจะเรียกร้องถึง

[688]

Citation:

ปญฺญชิตา สมบัติเพิ่ม. (2565). แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคอีสาน. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2(6), 687-708
Sombutphem, P., (2022). Guidelines for the Implementation of Safe Schools of Educational Institutions under District Secondary Education. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 687-708; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.171>

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ และคณะ, 2555) การบริหารโรงเรียนในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจใฝ่รู้และพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบโดยจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และการมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีปัญญามีความสุขและมีศักยภาพมุ่งความเป็นเลิศทางการจัดการศึกษาเป็นสำคัญจึงเกิดผลดีบรรลุดตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ (ธีระ รุญเจริญ, 2550) จึงเป็นผลให้โรงเรียนต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ความรู้ ทักษะ ค่านิยมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจความสนใจและอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคนความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์จะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับนักเรียนรู้อย่างมีความสุขและการได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีความปลอดภัยกล่าวคือถ้าการศึกษาคือความเจริญงอกงามบุคคลจะเจริญงอกงามต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยในยุคปัจจุบันได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนไทยในหลายรูปแบบทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเกือบทุกด้านไม่ว่าจะเป็นทัศนคติและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือยการห่างเหินจากศาสนาการทะเลาะวิวาทติดยาเสพติดการเสพยาเสพติดการเสพยาเสพติดรวมทั้งการจมน้ำเสียชีวิตและการประสบอุบัติเหตุจากการเดินทางของเด็กและเยาวชน ฯลฯ และอีกปัญหาหนึ่งที่มีแนวโน้มรุนแรงและหนักมากจนน่าวิตกคือการแพร่ระบาดของสื่อที่ไม่เหมาะสมหรือสื่อลามกอนาจารจนทำให้เด็กและเยาวชนไทยซึ่ง ขาดภูมิคุ้มกันในการบริโภคสื่ออยู่แล้วมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ จากสภาพปัจจุบันและสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนที่กล่าวถึงข้างต้นทำให้โรงเรียนต้องให้ความสำคัญในการพัฒนางานด้านความปลอดภัยของโรงเรียน และขยายความรู้สู่ครอบครัวและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

การพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้สถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่ามีองค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด คือ องค์ประกอบหลักด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง (กฤษฎา ศรีสุชาติ, 2559) เป็นแนวทางในการศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ปลอดภัย ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานโรงเรียนปลอดภัยให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ (สุชีรา ใจหวัง, 2560)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นความปลอดภัยของนักเรียนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียน เพราะนอกจากจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและปลอดภัยแล้ว

ยังมีผลทางตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการสร้างควมไว้วางใจและความเชื่อมั่นของผู้ปกครองซึ่งผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดินในด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านการจัดบริการความปลอดภัยด้านสวัสดิศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานการจัดมาตรการสถานศึกษาปลอดภัยแก่นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานการจัดมาตรการสถานศึกษาปลอดภัยแก่นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการพัฒนาการดำเนินงานคุณภาพการศึกษา

1.คุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2532) คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการศึกษา ของประเทศ ตลอดจนปณิธานและ ภารกิจเฉพาะใน การจัดการศึกษาของแต่ละระดับ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2532) จากการศึกษาความหมายของคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่าคุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการการศึกษาภายใต้มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับการศึกษาที่คาดหวังไว้

2.การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีแนวคิดการดำเนินงานที่น่าสนใจและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เช่น กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด การจัดการความรู้ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบได้มาตรฐานในการบริหารจัดการการศึกษาโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวังทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสังคมและการเปลี่ยนแปลง

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559) ได้ทำการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้กรอบแนวคิดและตัวบ่งชี้โรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพบว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ด้านการป้องกันภัยด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านระบบคุ้มครองและช่วยเหลือ 3) ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน และ 5) ด้านการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย

สุชีรา ใจหวัง (2560) ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) จัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย 2) การจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียน และ 3) การจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย ได้แก่การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกๆระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมและอาคารเรียนให้มีความมั่นคงแข็งแรงให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับนักเรียนมีการทำป้ายเตือนในพื้นที่ที่จะเป็นอันตรายกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษามีการติดตั้งกล้อง CCTV ในการเข้าออกโรงเรียนของบุคคลภายนอกอย่างเข้มงวดมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนให้ทราบถึงโทษ และการป้องกันภัยจากยาเสพติดมีการมอบหมายครูให้ทำหน้าที่รับเรื่องและให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ

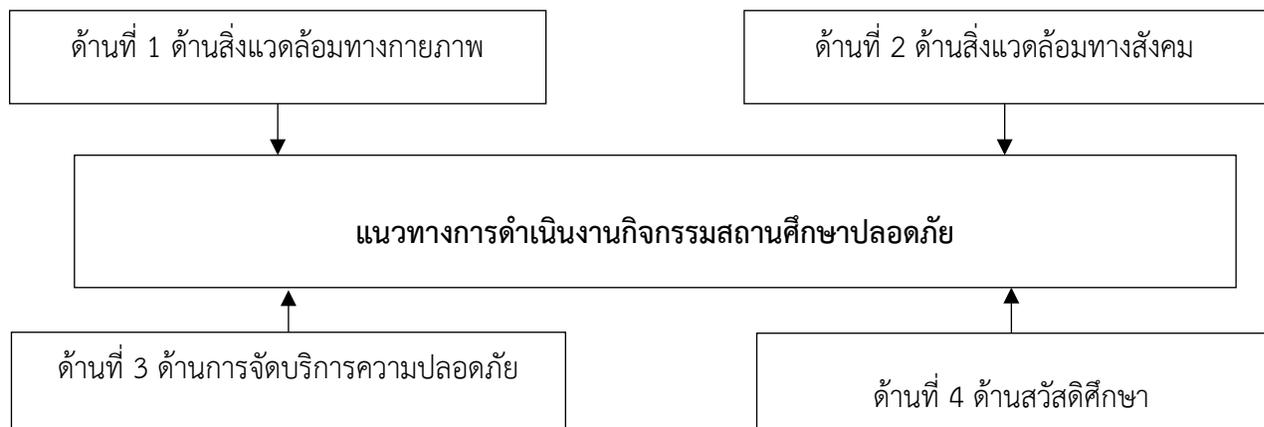
สุวณีย์ ศรีวะระมย์ และคณะ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย 2) สภาพความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัญหาความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิถุมล วงศ์อินพ้อ และสสิกรพร เขาวนชัย (2565) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือด้านสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียน แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเด็กปฐมวัยควรจัดสัดส่วนพื้นที่ของห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนเด็กตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ช่วยให้การกำหนดนโยบายด้านการจัดการด้านความปลอดภัยแก่นักเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมการสร้างให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนนั้นการมีนโยบายเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอหากแต่ต้องคำนึงถึงการนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนและเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าประสงค์ของนโยบายการจัดการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การดำเนินการด้านความปลอดภัยของโรงเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลึกลับจากการทบทวนเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการจัดการมาตรการสถานศึกษาปลอดภัยแก่นักเรียนของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลึกลับ

1. ด้านประชากร คือ ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสภานักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลึกลับ ในปีการศึกษา 2564 รวมจำนวน 2,863 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงาน สถานศึกษา ปลอดภัย จำนวน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบงาน “สถานศึกษาปลอดภัย” จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ประธานสภานักเรียน จำนวน 1 คน ของแต่ละสถานศึกษารวมสถานศึกษาละ 4 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 55 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 220 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Random Sampling)

3. ด้านระยะเวลา ระหว่าง ตุลาคม-ธันวาคม 2564

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการปฏิบัติงานเรื่องสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน สถานศึกษาปลอดภัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมภายใต้เกณฑ์การประเมินของขอบเขตของเนื้อหาการวิจัย ได้แก่ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม 3) ด้านการจัดบริการความปลอดภัย และ 4) ด้านสวัสดิศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนในช่องสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด , 2560)

5	หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในระดับมาก
3	หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ร้อยละ (Percentage: %) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทาง การดำเนินงานการจัดมาตรการสถานศึกษาปลอดภัย แก่นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์

1. พื้นที่ในการศึกษา คือ การศึกษาครั้งนี้ศึกษาในสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น (The Best Practice) ด้าน สถานศึกษาปลอดภัยที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดภาพสินธุ์ จำนวน 5 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงาน สถานศึกษา ปลอดภัยจำนวน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบงานสถานศึกษาปลอดภัยจำนวน 1 คน ประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ประธานสภานักเรียน จำนวน 1 คน ของแต่ละสถานศึกษา รวมสถานศึกษาละ 4 คน ของสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น (The Best Practice) ด้านสถานศึกษาปลอดภัยทั้งนี้ โรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นคือโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโครงการสถานศึกษาปลอดภัยร้อยละ 90 จากกองความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รวมจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 20 คน กำหนดโดยการเลือกแบบ เฉพาะเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้าน “สถานศึกษาปลอดภัย” ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้ว นำเสนอเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางความเรียงท้ายตารางจำแนกตามคุณลักษณะต่าง ๆ ของ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ตำแหน่ง เพศ ประสบการณ์การทำงานระดับการศึกษาขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(คน) n = 220	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	55	25
ครู	55	25
ประธานกรรมการสถานศึกษา	55	25
ประธานสภานักเรียน	55	25
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดกลาง	50	27.27
ขนาดใหญ่	100	45.54
ขนาดใหญ่พิเศษ	70	31.81

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารครูประธานกรรมการสถานศึกษา
ประธานสถานักเรียน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับสถานศึกษาขนาดกลางมีจำนวนมากสุดรองลงมาคือขนาดใหญ่
และขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 45.54 , 31.18 และ 27.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน

การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	3.56	0.57	มาก	3.91	0.57	มาก
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมสังคม	3.65	0.64	มาก	3.85	0.64	มาก
ด้านการให้บริการความปลอดภัย	3.59	0.71	มาก	3.99	0.71	มาก
ด้านการจัดสวัสดิศึกษา	3.47	0.94	มาก	3.67	0.94	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	3.56	0.55	มาก	3.93	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารด้านความปลอดภัยของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน เป็นรายด้านพบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ย
ระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, $S.D.=.57$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้าน การจัดสิ่งแวดล้อมสังคม ($\bar{X}=3.65$, $S.D.=.64$) ด้านการให้บริการความปลอดภัย ($\bar{X}=3.59$, $S.D.=.71$) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.56$, $S.D.=.57$) ด้านการจัดสวัสดิศึกษา ($\bar{X}=3.47$, $S.D.=.94$) สภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, $S.D.=.55$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการให้บริการความปลอดภัย ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=.75$) ด้าน
การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.91$, $S.D.=.57$) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมสังคม ($\bar{X}=3.85$, $S.D.=.64$) ด้านการจัดสวัสดิศึกษา ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=.64$) การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ด้านการจัด
สิ่งแวดล้อมทางสังคม 3) ด้านการให้บริการความปลอดภัย 4) ด้านการจัดสวัสดิศึกษาระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่
ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดด้านการให้บริการความปลอดภัยรองลงมา
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านการให้บริการความปลอดภัย ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้และด้านการ
จัดสวัสดิศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพรายชื่อ

การบริหารด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียน	4.53	0.17	มาก	4.96	0.55	มากที่สุด
2. จัดให้มีป้ายจราจรป้ายบอกสถานที่ชัดเจนปฏิบัติตามได้	3.65	0.64	มาก	4.85	0.64	มาก
3. จัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบ มีอากาศถ่ายเทได้ดีไม่มีมุมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิดอันตราย	3.59	0.71	มาก	4.99	0.71	มากที่สุด
4. กำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับเด็กทำกิจกรรม	3.47	0.94	มาก	4.67	0.94	ที่สุดมาก
5. ดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น ไม้ลื่น	4.53	0.17	มาก	4.91	0.57	มากที่สุด
6. มีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัย เช่น สูงพ้นมือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด	3.65	0.64	มาก	4.85	0.64	มากที่สุด
7. กำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุ	3.59	0.71	มาก	4.99	0.71	มากที่สุด
8. จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้องพยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการดูแลเด็กที่เจ็บป่วย	3.47	0.74	มาก	4.67	0.94	มากที่สุด
9. จัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัวสะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจากแหล่งปฏิภูล	4.53	0.17	มาก	4.91	0.57	มากที่สุด
10. จัดให้มีมีฉากหรือกำแพงกั้นสนามเด็กเล่นเพื่อความปลอดภัย	4.53	0.17	มาก	4.91	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	3.95	0.55	มาก	4.93	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพพบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, $S.D. = .55$) โดยแยกตามรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = .17$) รองลงมาคือการจัดให้มีป้ายจราจรป้ายบอกสถานที่ชัดเจนปฏิบัติตามได้และมีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัยเช่นสูงพ้นมือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด ($\bar{X} = 3.65$, $S.D. = .64$) จัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทได้ดีไม่มีมูมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิดอันตรายกำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 3.59$, $S.D. = .71$) กำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับเด็กทำกิจกรรมจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้องพยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการดูแลเด็กที่เจ็บป่วย ($\bar{X} = 3.47$, $S.D. = .74$) ข้อเฉลี่ยที่ต่ำสุดเรียงกันคือดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็กเช่นไม่ลื่นจัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัวสะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจากแหล่งปฏิภูลจัดให้มีมีฉากหรือกำแพงกั้นสนามเด็กเล่นเพื่อความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = .17$) สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $S.D. = .58$) โดยแยกตามรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือจัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทได้ดีไม่มีมูมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิดอันตรายกำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 4.99$, $S.D. = .71$) รองลงมาคือจัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.96$, $S.D. = .55$) ดูแลพื้นห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่นไม่ลื่นจัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัวสะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจากแหล่งปฏิภูลจัดให้มีมีฉากหรือกำแพงกั้นสนามเด็กเล่นเพื่อความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.91$, $S.D. = .57$) ให้มีป้ายจราจรป้ายบอกสถานที่ชัดเจนปฏิบัติตามได้และมีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัยเช่นสูงพ้นมือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิด ($\bar{X} = 4.85$, $S.D. = .64$) ข้อเฉลี่ยที่ต่ำสุดเรียงกันคือกำหนดขนาดของห้องเรียนมีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับเด็กทำกิจกรรมจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือครูอนามัยประจำห้องพยาบาลมีความรู้และความพร้อมในการดูแลเด็กที่เจ็บป่วย ($\bar{X} = 4.67$, $S.D. = .94$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสวัสดิศึกษาภาพรายชื่อ

การบริหารด้านสวัสดิศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	$S.D.$	ระดับ	\bar{X}	$S.D.$	ระดับ
1. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยในบ้าน เช่น การใช้ไฟฟ้าไม่ขีด แก๊ส	4.53	0.17	มาก	4.96	0.55	มากที่สุด

2. มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกัน และช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ	3.65	0.64	มาก	4.85	0.64	มาก
3. มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น สัญญาณไฟการเดินทางเท้า และการข้ามถนนอย่างปลอดภัย	3.59	0.71	มาก	4.99	0.71	มากที่สุด
4. มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่ปลอดภัย เช่น การเลือกอาหารเครื่องดื่มการใช้ช้อนกลาง	3.47	0.94	มาก	4.67	0.94	ที่สุดมาก
5. มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็ก	4.53	0.17	มาก	4.91	0.57	มากที่สุด
6. มีการฝึกเด็กหยิบจับใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตราย เช่น มีดหรือของมีคมอย่างปลอดภัย	3.65	0.64	มาก	4.85	0.64	มากที่สุด
8. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือสวัสดิศึกษาแก่เด็ก	3.47	0.94	มาก	4.67	0.94	มากที่สุด
9. มีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อากาศ	4.53	0.17	มาก	4.91	0.57	มากที่สุด
10. มีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์	4.53	0.17	มาก	4.91	0.57	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	3.95	0.55	มาก	4.93	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสวัสดิรักษาพบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .55$) โดยแยกตามรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยในบ้านเช่นการใช้ไฟฟ้าไม่ซัด แก๊สมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็ก มีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมเช่นน้ำอากาศมีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .55$) มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุ การฝึกเด็กหยิบจับ ใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตรายเช่นมีดหรือของมีคมอย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .55$) มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น สัญญาณไฟ การเดินทางเท้าและการข้ามถนนอย่างปลอดภัยมีการฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำอย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .55$) มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่ปลอดภัยเช่นการเลือกอาหารเครื่องดื่มการใช้ช้อนกลางโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ“สวัสดิศึกษา” แก่เด็ก ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .55$) สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} =$

4.93, $S.D.=.55$) โดยแยกตามรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่น สัญญาณไฟ การเดินทางเท้าและการข้ามถนนอย่างปลอดภัยการฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 4.99, S.D. = .71$) มีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยในบ้าน เช่น การใช้ไฟฟ้าไม่ซัด แก๊ส ($\bar{X} = 4.96, S.D. = .55$) มีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็กมีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ อากาศมีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์โทรทัศน์ ($\bar{X} = 4.91, S.D. = .57$) มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุการฝึกเด็กหยจับใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตรายเช่นมีดหรือของมีคมอย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 4.85, S.D. = .64$) มีการสอนเด็กให้รู้จักการบริโภคที่ปลอดภัยเช่น การเลือกอาหารเครื่องดื่มการใช้ช้อนกลางโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือสวัสดิศึกษาแก่เด็ก ($\bar{X} = 4.67, S.D. = .94$)

2. ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในสถานศึกษาต้นแบบแนวทางการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุสัจจะ จากการศึกษาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนต้นแบบได้ข้อสรุป ดังนี้

2.1 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วยสถานศึกษาควร

1) กำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่จำเป็นต้องมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอโดยใช้แบบสำรวจจากเกณฑ์มาตรฐานของอาคารสถานที่ตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐานกำหนดมีการรายงานฝ่ายบริหารเพื่อให้มีการปรับปรุง

2) ซ่อมแซมอาคารสถานที่เป็นประจำทุกภาคปีการศึกษา

3) ต้องจัดให้มีการแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลอาคารและบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนโดยกำกับดูแลรักษาการณเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติที่จะเกิดขึ้น

4) ควรจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลกรณีที่เกิดเหตุวุ่นเหตุร้ายจากอุบัติเหตุโดยประสานกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือมีการบันทึกข้อมูล สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเพื่อนำผลมาปรับปรุงและกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างให้มีความปลอดภัยกับนักเรียน ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษาซึ่งสามารถทำให้คณะครูผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบมีอากาศถ่ายเทได้ดีไม่มีมุมอับหรือที่ลับตาอันอาจเกิดอันตรายกำหนดให้อาคารเรียนมีทางออกฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุคือจัดให้มีรั้วโรงเรียนป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาภายในโรงเรียนดูแลพื้นที่ห้องเรียนปลอดภัยสำหรับเด็กเช่นไม่ลื่นจัดให้ที่ตั้งของห้องอาหารและห้องครัวสะอาดถูกหลักสุขอนามัยและอยู่ห่างจากแหล่งปฏิภูลจัดให้มีมีฉากหรือกำแพงกันสนามเด็กเล่นเพื่อความปลอดภัยให้มีป้ายจราจรป้ายบอกสถานที่ชัดเจนปฏิบัติตามได้และมีการติดตั้งปลั๊กไฟที่ปลอดภัย เช่นสูงพ้นมือเด็กหรือใช้ปลั๊กไฟที่มีฝาปิดผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมคิดร่วมทำร่วมเรียนรู้ร่วมพัฒนาในการออกแบบผลงานนวัตกรรมร่วมกัน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2565)

“...มีการประชุมสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประเมินและ การพัฒนาปรับปรุงต่อยอดทุกกิจกรรมของสถานศึกษา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2565)

2.2 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้ปลอดภัยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทาง การพัฒนาประกอบด้วย

- 1) สถานศึกษาควรฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้การเก็บรักษาเครื่องใช้ของตนเอง
- 2) โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน
- 3) อบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย
- 4) โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม
- 5) โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก
- 6) มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็กโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่นฝึกสมาธิโรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือตนเอง
- 7) โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหารโรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้สถานศึกษาฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้การเก็บรักษาเครื่องใช้ของตนเองโรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียนอบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัยโรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม โรงเรียน

ให้ความรู้เกี่ยวโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็กมีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็ก...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2565)

“...มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็กโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็กเช่นฝึกสมาธิโรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือ โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหารโรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2565)

“...มีการประชุมสร้างความเข้าใจสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประเมินและการพัฒนาปรับปรุงต่อยอดทุกกิจกรรมของสถานศึกษา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2565)

2.3 ด้านการจัดสวัสดิศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย

- 1) สถานศึกษาควร สํารวจและจัดทำข้อมูลแหล่งมั่วสุ่มและแหล่งอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา
- 2) ประสานงานกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ประชุมช่วยเหลือและสนับสนุนในการดูแลความปลอดภัยจากการเดินทางมาโรงเรียน
- 3) ความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยการจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยจัดทำเป็นนโยบายไปสู่การวางแผนและปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความร่วมมือจากชุมชน
- 4) การจัดให้ครูฝ่ายปกครองจัดเวรดูแลความเรียบร้อยในจุดเสี่ยงการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดและอบายมุขรอบ ๆ สถานศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสอนเด็กเกี่ยวกับความปลอดภัยในบ้านเช่นการใช้ไฟฟ้าไม่ขีด แก๊สมีการเชิญผู้ปกครองหรือบุคคลที่มีความรู้มาให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านการดูแลความปลอดภัยให้กับเด็กมีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เช่นน้ำอากาศมีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ... ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 21 มิถุนายน 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความรู้และจัดกิจกรรมทางด้านความปลอดภัยให้กับเด็กมีการสอนให้เด็กรู้จักการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมเช่นน้ำอากาศมีแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยในสื่อต่าง ๆ มีการสอนให้เด็กรู้จักการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากอุบัติเหตุการ ฝึกเด็กหีบจับใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตรายเช่นมีดหรือของมีคมอย่างมีการสอนเด็กเกี่ยวกับกฎจราจร เช่นสัญญาณไฟการเดินทางเท้าและการข้ามถนนอย่างปลอดภัยมี การฝึกเด็กในการใช้ห้องน้ำห้องส้วมอย่าง ปลอดภัย ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2565)

“...มีการประชุมสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้กับบุคลากร เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประเมินและสอนเด็กให้รู้จักการ บริโภคที่ปลอดภัย เช่น การเลือกอาหารเครื่องดื่มการใช้ช้อนกลางโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับ ความปลอดภัยหรือสวัสดิศึกษาแก่เด็ก ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2565)

สรุป

สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.56, S.D.=.57$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัด สิ่งแวดล้อมสังคม ($\bar{X} = 3.65, S.D.=.64$) ด้านการให้บริการความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.59, S.D.=.71$) ด้านการจัด สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.56, S.D.=.57$) ด้านการจัดสวัสดิศึกษา ($\bar{X} = 3.47, S.D.=.94$) และสภาพที่ พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, S.D.=.55$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการให้บริการความ ปลอดภัย ($\bar{X} = 3.99, S.D.=.75$) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.91, S.D.=.57$) ด้านการจัด สิ่งแวดล้อมสังคม ($\bar{X} = 3.85, S.D.=.64$) ด้านการจัดสวัสดิศึกษา ($\bar{X} = 3.67, S.D.=.64$)

แนวทางการดำเนินการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาพสินธุ์ ดังนี้

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย
 - 1.2 สถานศึกษาควรกำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่นั้นต้องมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อม ใช้งานอยู่เสมอโดยใช้แบบสำรวจจากเกณฑ์มาตรฐานของอาคารสถานที่ตามที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้น พื้นฐาน

1.3 กำหนดมีการรายงานฝ่ายบริหารเพื่อให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่เป็นประจำทุกภาคปีการศึกษาทั้งนี้ต้องจัดให้มีการแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลอาคารและบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนโดยกำชับครูเวรรักษาการณ์เฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติที่จะเกิดขึ้น

1.4 ควรจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลกรณีที่เกิดเหตุด่วนเหตุร้ายจากอุบัติเหตุ

1.5 ประสานกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือมีการบันทึกข้อมูลสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเพื่อนำผลมาปรับปรุงและกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างให้มีความปลอดภัยกับนักเรียน

2. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้ปลอดภัยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย

2.1 สถานศึกษาควรฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้ การเก็บรักษาเครื่องใช้ของตนเอง

2.2 โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน

2.3 อบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย

2.4 โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวโทษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก

2.5 มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็ก

2.6 โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่น ฝึกสมาธิโรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือ

2.7 โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหารโรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย

- 1.2 สถานศึกษาควรกำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่นั่นต้องมีการตรวจสอบสภาพอาคารให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอโดยใช้แบบสำรวจจากเกณฑ์มาตรฐานของอาคารสถานที่ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน
- 1.3 กำหนดมีการรายงานฝ่ายบริหารเพื่อให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่เป็นประจำทุกภาคปีการศึกษาทั้งนี้ต้องจัดให้มีการแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลอาคารและบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนโดยกำกับครูเวรรักษาการณ์เพื่อระวังเหตุการณ์ผิดปกติที่จะเกิดขึ้น
- 1.4 ควรจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็วในการนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลกรณีที่เกิดเหตุอันตรายจากอุบัติเหตุ
- 1.5 ประสานกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือมีการบันทึกข้อมูลสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเพื่อนำผลมาปรับปรุงและกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารสถานที่และสิ่งก่อสร้างให้มีความปลอดภัยแก่นักเรียน

2. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้ปลอดภัยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย

- 2.1 สถานศึกษาควรฝึกฝนให้เด็กรู้จักการใช้ การเก็บรักษา เครื่องใช้ของตนเอง
- 2.2 โรงเรียนมีมาตรการตรวจสอบการเข้าออกของบุคคลภายนอกโรงเรียน
- 2.3 อบรมเด็กให้รู้จักการเล่นที่ปลอดภัย
- 2.4 โรงเรียนให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของอาหารและเครื่องดื่ม โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับพิษของสารเสพติดต่าง ๆ แก่เด็ก
- 2.5 มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็ก
- 2.6 โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก เช่น ฝึกสมาธิ โรงเรียนปลูกฝังเด็กเรื่องการดูแลช่วยเหลือ
- 2.7 โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบคุณภาพอาหาร โรงเรียนมีการดูแลสอดส่องป้องกันภัยระหว่างเด็กด้วยกัน

แผนภาพที่ 2 แนวทางการดำเนินการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา

อภิปรายผล

ผลการศึกษาระดับการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคอีสานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสถานศึกษามีความตระหนักถึงความปลอดภัยที่นักเรียนและบุคลากรใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษา ประมาณ 7-8 ชั่วโมงต่อวัน ในการเรียนรู้ประสบการณ์ค่านิยมทัศนคติเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียนซึ่งสถานศึกษาเป็นที่ส่งเสริมการเพิ่มระดับสติปัญญาอารมณ์สังคมให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ สุชีรา ใจหวัง (2560) ที่กล่าวถึงความปลอดภัยในสถานศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสุขและการได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัย หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อาคารสถานที่อยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะสถานศึกษาหลายแห่งได้ก่อตั้งมาเป็นเวลานานปีซึ่งมีความชำรุดทรุดโทรมเนื่องจากการใช้งานจึงต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอสอดคล้องกับ ปราณี อินทรรักษา (2554) ที่ศึกษาการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการแต่งตั้งบุคลากรให้ควบคุมดูแลการใช้อาคารสถานที่ ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ สอดคล้องกับ ชนกานต์ สุกุลแถว (2559) ที่ได้กล่าวว่าการใช้งานห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ควร

ให้ความรู้แก่นักเรียนที่ใช้ห้องปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความตระหนักในความปลอดภัย เช่น ห้องปฏิบัติการเคมี ซึ่งมีสารต่าง ๆ ที่เป็นอันตราย เป็นต้น ทั้งนี้การป้องกันเหตุต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ดีกว่าการแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียต่อร่างกายและทรัพย์สินของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

2. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม อยู่ในระดับมากเนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนห้องปฏิบัติการห้องสมุดบริเวณอาคารต่าง ๆ รอบโรงเรียนให้มีความสะอาดปลอดภัยมีบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมุ่งมั่นในการเรียนรู้และสร้างศักยภาพของตนเองได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับ อินทิตรา บริบูรณ์ (2556) ที่กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนว่าจะสามารถถึงศักยภาพของนักเรียนซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และสภาพแวดล้อมก็มีผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้านโดยมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมทางสังคมซึ่งในแต่ละสถานศึกษาต้องมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านสังคมตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมสอดคล้องกับ ปราณี อินทรักษา (2554) ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมทางสังคมโดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ ศิริพรรณ เกตุแก้ว (2558) ได้กล่าวว่าการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยนั้นจะต้องมีการสร้างความร่วมมือในการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้โดยประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนร่วมกันดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ด้านการให้บริการความปลอดภัย อยู่ในระดับมากเนื่องจากการจัดบริการ เอื้ออำนวยความสะดวกในการส่งเสริมความรู้การให้ประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเกิดความพึงพอใจจากสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมให้นักเรียนได้มีศักยภาพที่สูงมากขึ้นสอดคล้องกับ Chinakesh (2017) ที่กล่าวถึงการสำรวจเยาวชนเกี่ยวกับความมั่นคงทางสังคมว่าเยาวชนทั้งที่ผ่านการศึกษาและไม่ผ่านการศึกษาย่อมมีความต้องการความมั่นคงและความต้องการทางสังคมต่อสุขภาพและชีวิตที่ปลอดภัยโดยสถานศึกษาต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยติดตั้งสัญญาณเตือนภัยต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดอันตรายตามที่ พัชรา ก้อยชูสกุล และคณะ (2559) ได้กล่าวถึงการลดความเสี่ยงภัยอันตรายด้วยการให้บริการความปลอดภัยการติดไฟฟ้าให้สว่างทั่วถึงและเพียงพอต่อ การใช้งานการติดตั้งระบบสายดินการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) รวมถึง สื่อและเทคโนโลยีก็มีผลต่อความมั่นคงปลอดภัยตามที่ ชุตติมา แก้วคำแสง (2559) ได้กล่าวถึงความมั่นคงปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถพัฒนาตามนโยบายและแนวปฏิบัติ ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศสู่การบูรณาการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้รู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์

4. ด้านการจัดสวัสดิศึกษาอยู่ในระดับมากแต่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดจากทั้งหมด 4 ด้าน เนื่องจากการจัดสวัสดิศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเอาตัวรอดจากภัย อันตรายต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยความรู้

ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งบางเรื่องเป็นเรื่องที่ทำให้นักเรียนไม่เคยประสบเหตุจึงทำให้เกิดความประมาท ดังนั้นจึงควรมีการจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียนเพื่อป้องกันเหตุที่ไม่คาดคิด สอดคล้องกับ ศรัณยา บุญประกอบ (2549) ที่กล่าวถึงการจัดสวัสดิศึกษาภายในโรงเรียนว่าจะทำให้นักเรียนเกิดความระมัดระวังตนได้ดี โดยเริ่มจากการฝึกปฏิบัติจริงการให้ความรู้เรื่องใกล้ตัวเช่นเครื่องหมายและกฎจราจรหรือการให้สวัสดิศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าให้ปลอดภัยการหลีกเลี่ยงจากแหล่งมั่วสุมอบายมุขโดยเริ่มจากตัวครูเป็นแบบอย่างให้นักเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องได้รับการฝึกอบรมในการป้องกันอุบัติเหตุอุบัติภัยและจัดสวัสดิศึกษาให้นักเรียนในการเอาตัวรอดจากเหตุต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบข้อเสนอแนะในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยหลายประการ ดังนั้นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ ควรเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย ดังนี้

1.1 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพสถานศึกษาควรมีการเพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยและการจัดอาคารสถานที่ในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของครูโดยมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในอาคารและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่

1.2 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคมควรเพิ่มความรุ่มรื่นให้แก่สถานศึกษามากขึ้น ด้วยการปลูกต้นไม้และช่วยกันดูแลให้ปลอดภัยจากสัตว์มีพิษจัดเป็นโครงการส่งเสริมการรักษ์ สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ด้านการให้บริการความปลอดภัยควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนในการให้บริการความปลอดภัยให้ครูและนักเรียนได้รับความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ อาจเพิ่มพื้นที่ให้บริการในการพักผ่อนหรือการออกกำลังกายเพื่อให้นักเรียนและบุคลากรมีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์แข็งแรงเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและเสริมสร้างพลังประสบการณ์ให้นักเรียนที่มาใช้บริการความปลอดภัย

1.4 ด้านการจัดสวัสดิศึกษามีการประสานงานกับชุมชนที่มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการเอาตัวรอดจากสัตว์มีพิษต่าง ๆ มาให้ความรู้และการประสานงานกับหน่วยงานดับเพลิงให้เข้ามาอบรมฝึกซ้อมการอพยพหนีไฟแก่นักเรียนและบุคลากรทุกภาคเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษากลยุทธ์ในการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา ศรีสุชาติ จำเนียร พลหาญ และสมชาย วงศ์เกษม. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ว.มร.ม. (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10 (3), 259-272.

ชนกานต์ สกุลแถว. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการใช้ห้องปฏิบัติการเคมีของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์สาธิตสุโขทัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชุตินา แก้วคำแสง. (2559). ความมั่นคงปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์, ยุวรี ผลพันธิน, พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ. (2555). การพัฒนาระบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(1), 174-197.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

นิถุมล วงศ์อินพ้อ และ สติพร เขาวนชัย. (2565). การศึกษาสภาพและแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. วารสาร *Journal of Roi Kaensarn*. 7 (8), 306-321.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปราณี อินทรักษา. (2554). การศึกษาการดำเนินการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรา ก้อยชูสกุล และคณะ. (2559). การสร้างเสริมสุขภาพเด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2532). นโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

-
- ศรัณยา บุญประกอบ. (2549). *การศึกษาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพรรณ เกตุแก้ว. (2558). *การดำเนินการรักษาความปลอดภัยตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมของโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุชีรา ใจหวัง. (2560). *การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวณีย์ ศรีวระมย์ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร และ ผศ.ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2555). *สภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม*. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 2 (2), 68-75.
- อินทรา บริบูรณ์. (2556). *การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนนานาชาติเวลล์ส สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. สารนิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Chinekesh, A. (2017). Exploring the youth experience about sense of social security: a qualitative study. *Electronic Physician*, 9 (12), 6019-6020.